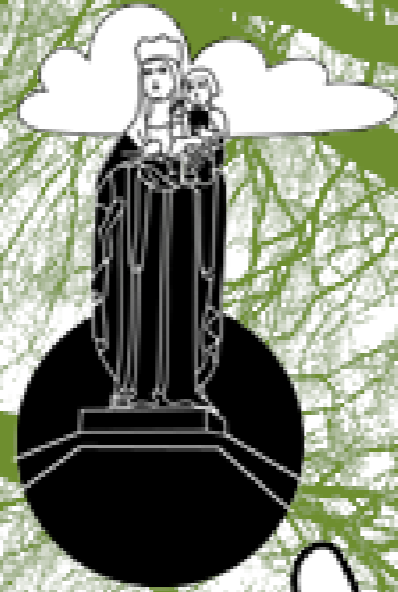

LANDGOED

SANCTA MARIA

INSPIRATIEBOEK
KROONJUWELN

Sancta Maria

INHOUD

Introductie	5
Transformatie	9
Gewijd landschap	11
Bekroond landschap	15
Natuurvensters	23
Emotioneel erfgoed	41
De blauwe looper	49
Thema tuinen	55
Boerenerf en kwekerij	67
De eerste stappen	73

Inspiratieboek Kroonjuwelen

Voor u ligt een document om te inspireren, een document dat een poging doet het verhaal van Landgoed Sancta Maria in al haar facetten te vertellen, te tonen.

Sancta Maria is een fascinerende plek die blijft verrassen. Tuin- en Landschapsarchitectenbureau Bosch Slabbers heeft in samenwerking met bureau Wild in opdracht van Ontwikkelingscombinatie 'Sancta Maria' een studie gemaakt van de unieke kwaliteiten van de plek en deze proberen te vangen in beelden met betekenis. Beelden die belangrijke momenten in de tijd en in het toekomstige landschap markeren. Deze beelden leggen de belangrijkste gebeurtenissen vast uit het verleden en geven letterlijk beeld aan de spirituele lading van het gebied, en proberen deze te verankeren voor de toekomstige bewoners. Daarnaast koppelen de beelden functies van het openbaar gebied op het landgoed. Het flaneren, spelen en genieten van de natuurlijke omgeving krijgen hiermee een plek.

Het document is geen definitief ontwerp. Zoals gezegd is het vooral een document dat moet inspireren en de verschillende partijen enthousiast moet maken om het rijke verhaal van Landgoed Sancta Maria levend te houden, zicht- en tastbaar te maken. Het document kan ook gebruikt worden om toekomstige bewoners in het gebied enthousiast te maken voor hun nieuwe woonomgeving. De ideeën die geopperd zijn in deze studie behoeven nog een verdere schifting en uitwerking. Als de opdrachtgever verder is in het denken kunnen we in gezamenlijkheid keuzes maken en de getoonde beelden verder uitwerken tot een definitief ontwerp.

Wij hopen dat u naar het lezen van dit document net zo enthousiast bent over het verhaal van 'Sancta Maria' dan wij dat zijn!

De kroonjuwelen

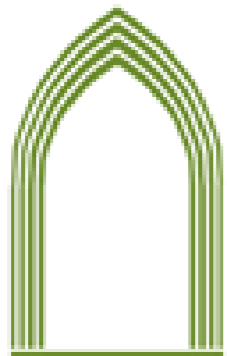
Boomkronen

De blauwe loper

A) Mariatuin met Mariabank en vensterlicht
B) Watertuin

1. Natuurvenster "Mariatuin"
2. Natuurvenster "Mariatuin"
3. Natuurvenster "Pluktuin"

speelplek/ speelaanleiding in de leeftijd 0-6

speelplek/ speelaanleiding in de leeftijd 6-10 jaar

speelplek in de leeftijd ouder dan 10 jaar

speelroute

TRANSFORMATIE

Zusters van de Liefde

Sancta Maria; al een eeuw in transformatie. Gesticht door de Zusters van de Liefde, waar met compassie en geloof is gezocht naar zorg en zingeving in afzondering. Getransformeerd tot instelling naar de nieuwe inzichten van de medische wetenschap. Verandering in behandeling, maar ook steeds verdere openstelling dichterbij de samenleving. En nu onderdeel van de woonomgeving; Noordwijkerhout en Noordwijk. Welkom op Landgoed Sancta Maria, welkom nieuwe bewoners, buurtbewoners, bezoekers met een band, betrokkenen en passanten.

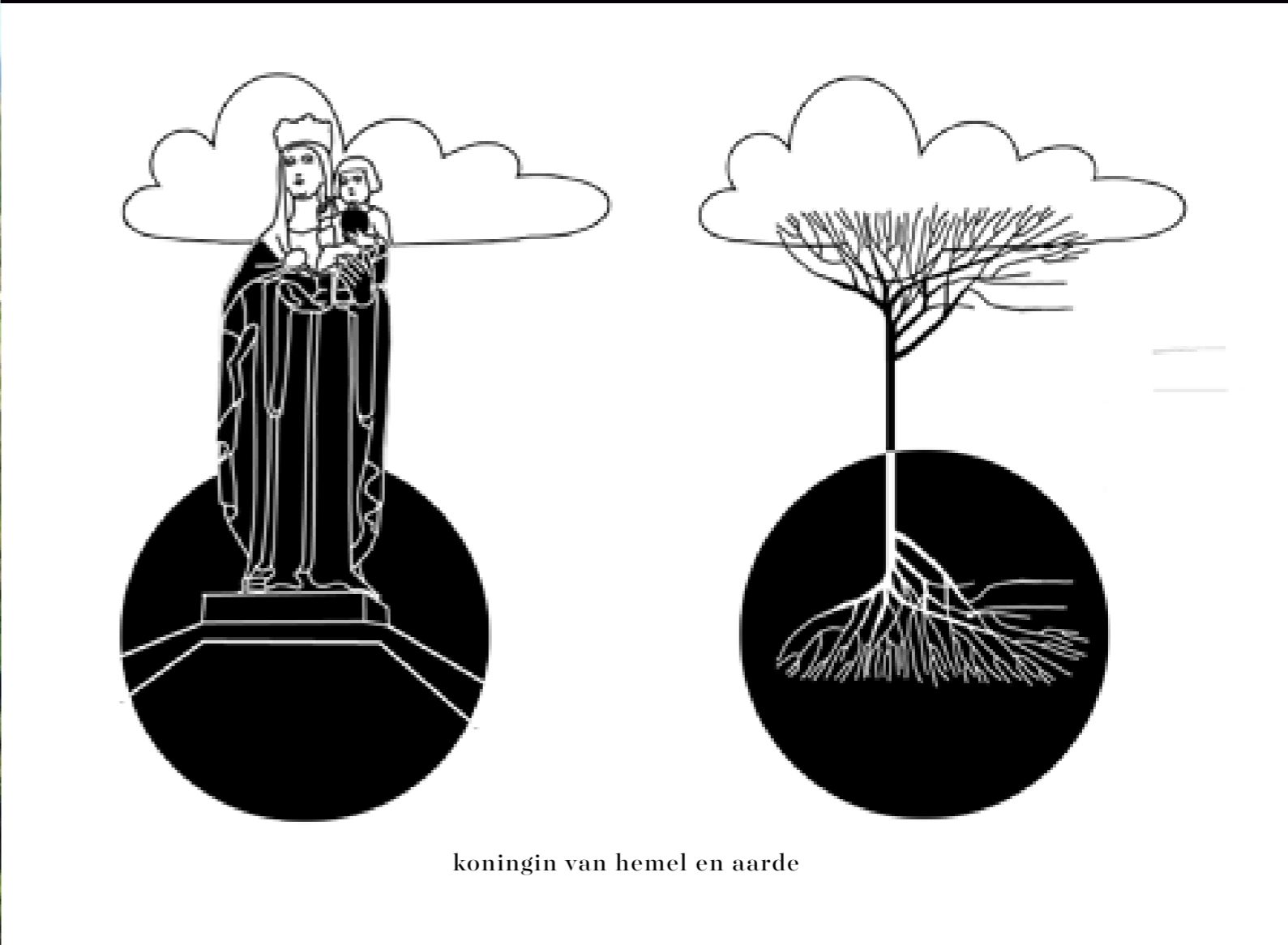
Afscheid

Daar waar vanuit ons tijdsbeeld gezien ook vreselijke behandelwijze zijn verricht, oorlog heeft gewoed, pijn is geleden, maar ook positieve energie verkregen is en vreugde is beleefd wordt ruimte gemaakt om stil bij te staan. In mei 2015 is het verleden belicht en beleefd tijdens een open dag voor alle mensen met een band met Sancta Maria; familieleden van patiënten en ex-werknemers, een bijzondere ontmoeting. Dit krijgt in de toekomst een plek; een schat aan beelden en verhalen, herinneringen en documenten worden tot boek gebundeld. Op het terrein wordt het kloppend hart, de begraafplaats naast het voormalige nonnenverblijf op een bijzondere wijze ingericht en ruimte gemaakt voor bezinning en verlichting, maar ook avontuur. Verspreid over het terrein zijn straks verhalen te lezen. De eerste stap in een nieuwe transformatie!

Nieuwe bewoners

Het gebied is een eeuw geleden getransformeerd van kale zandvlakte in de wind tot bosrijke enclave in de luwte. Gevarieerd en rijk met monumentale bomen, laantjes, een mix aan boomsoorten, boomgaardjes, vijvers, stukjes moestuin, verwilderde planten. Een rustoord, die tijd heeft gekregen om te groeien en te woekeren. Een broedplaats voor flora en fauna. Schuilplaats en thuis voor vleermuizen, bosuilen, reeën en spechten.

En straks een thuis voor nieuwe bewoners. Monumenten zijn tot luxe woningen getransformeerd, bomen zijn geplant en paden aangelegd. Het terrein is zorgvuldig aangeharkt, netjes en ordelijk. Maar er is meer nodig; we willen de ziel van de plek vangen, datgene wat kwaliteit en meerwaarde biedt versterken, zichtbaar en ervaarbaar maken. Want Sancta Maria heeft karakter, ze mag er zijn! Het rondje Sancta ligt de sluier op van de rijke historie van het gebied; laat je verrassen en omarmen, hier voel je je thuis. Hier kan je wandelen, dwalen, turen, dromen en tegelijk spelen, lantefanteren en elkaar ontmoeten. Het rondje Sancta maria verbindt; mensen, historie met toekomst, actie met contemplatie, belevenis met gebeurtenis, binnen met buiten, plekken met plaatsen, cultuur en natuur, maar vooral ons met flora en fauna.

koningin van hemel en aarde

GEWIJD LANDSCHAP

Landschap en architectuur

Sancta Maria, opgericht net achter de kustlijn met frisse lucht en in een groene omgeving. Gelegen in van oorsprong een ruige winderige open omgeving maar na de aangelegde groene schil van bosbeplanting, in een beschutte besloten terrein. Gebouwen met een statig karakter in een formele opzet contrastrijk, ten opzichte van de buitenruimte met uitbundige bloemrijke borders en slingerende paden. Elk paviljoen toch net even anders met zijn eigen groep patiënten. Een grotendeels zelfvoorzienend terrein met o.a. een eigen boerderij, moestuinen en een bakkerij. De latere uitbreiding ingestoken met een andere visie waar patiënten in groepen op het terrein woonden. Gebouwen die ondergeschikt waren in zijn omgeving en ingestoken zijn op een menselijke maat.

Het huidige gebied is uitgegroeid tot een gebied met monumentale bomen, rijke natuur en historie. In de nieuwe transformatie worden deze kwaliteiten erkent en opgenomen. In een landschap van verschillende lagen van tijd en schillen van duinlandschap, bosrand tot aan het park.

Het mooie contrast tussen de deelgebieden zorgt voor een gevarieerde leefomgeving en een gevarieerd aanbod aan uitgesproken woningen. Het karakter van een deelgebied wordt bepaald door zijn kwaliteiten zichtbaar te maken door inrichting van het landschap, ontwerp van tuinen en woningen. Royaal en natuurlijk wonen. Beleef het contrast. De statige, sierlijke gebouwen in het parkachtige open middengebied en de stoere robuuste woningen in de bosrijke rand. Ornamentale historische enclave in het park versus hedendaagse natuurlijke verblijven in het landschap.

Natuur als kathedraal

Dat wat ons raakt, dat wat we koesteren, laten we zien en nemen we mee in de transformatie. Het bijzondere landschap vormt de nieuwe kathedraal van Sancta Maria; schoonheid zit hier in de verbondenheid met hemel en aarde, de historie en natuur. Dit willen we laten zien en laten beleven. Met respect, eerbied en open attitude proberen we momenten in het gebied te creëren die je even uit het alledaagse halen, even in het hier en nu. Bijzonderheden uit het terrein vergroten om wat dichterbij het landschap te komen en hiermee verbonden te voelen, op een lichte speelse wijze. Een weldadig landschap, een plek om je even terug te trekken, uit de hectiek, om thuis te komen.

Boomkroon

SANCTA MARIA

sancta maria, boomkroon

BEKROOND LANDSCHAP

Het geloof komt middels symboliek in het terrein tot uiting. De zichtbare sporen van een gewijd terrein worden aangegrepen en ingezet om het landschap als kathedraal te ervaren. Zo geeft het bijzondere beeld van Sancta Maria; Maria met kind, een gezicht aan het gebied. De kroon symboliseert Maria als koningin van hemel en aarde. De kroon wordt gebruikt als beeldmerk voor de herontwikkeling en is zichtbaar in het gebied. We bekronen de verschillende tijdsperiodes, karakters die het landschap met zich meedraagt; verschillende bomen krijgen een “boomkroon”. Om de stam van een boom wikkelen we een kroon, waarop informatie is te vinden van de plek. De boomkroon bestaat uit rond gezette schaaldelen, te schakelen afhankelijk van het gewenste formaat. Voorzien van opdruk middels eloxeren in diep blauw. De sluiting is dusdanig dat de kroon met de boom meegroeit. Het ontwerp, een sieraad voor het landschap is nader uit te werken. Op de kaart de staan de eerste aanzetten van bekroonde plekken, die later verder uit kan groeien.

Verbinden

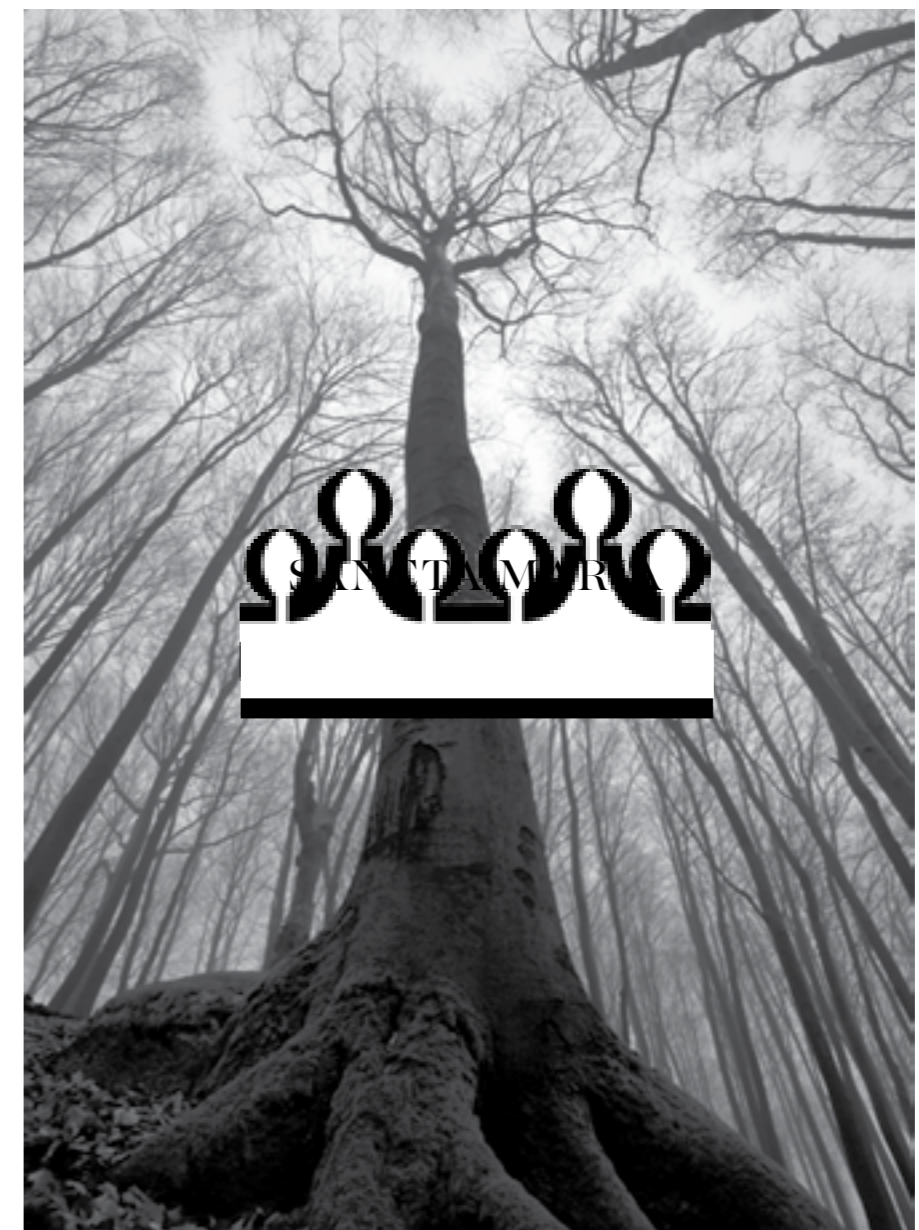
Nieuwe bewoners verbinden zich aan de locatie. Niet alleen door hun droomhuis te bouwen of te betrekken. Maar ook door buiten een plek te zoeken, speciaal voor hen, waar ze zich verbonden mee voelen. Zij ontvangen gezamenlijk een boomkroon en mogen op hun favoriete plek, de kroon plaatsen.

Potentiële posities boomkronen

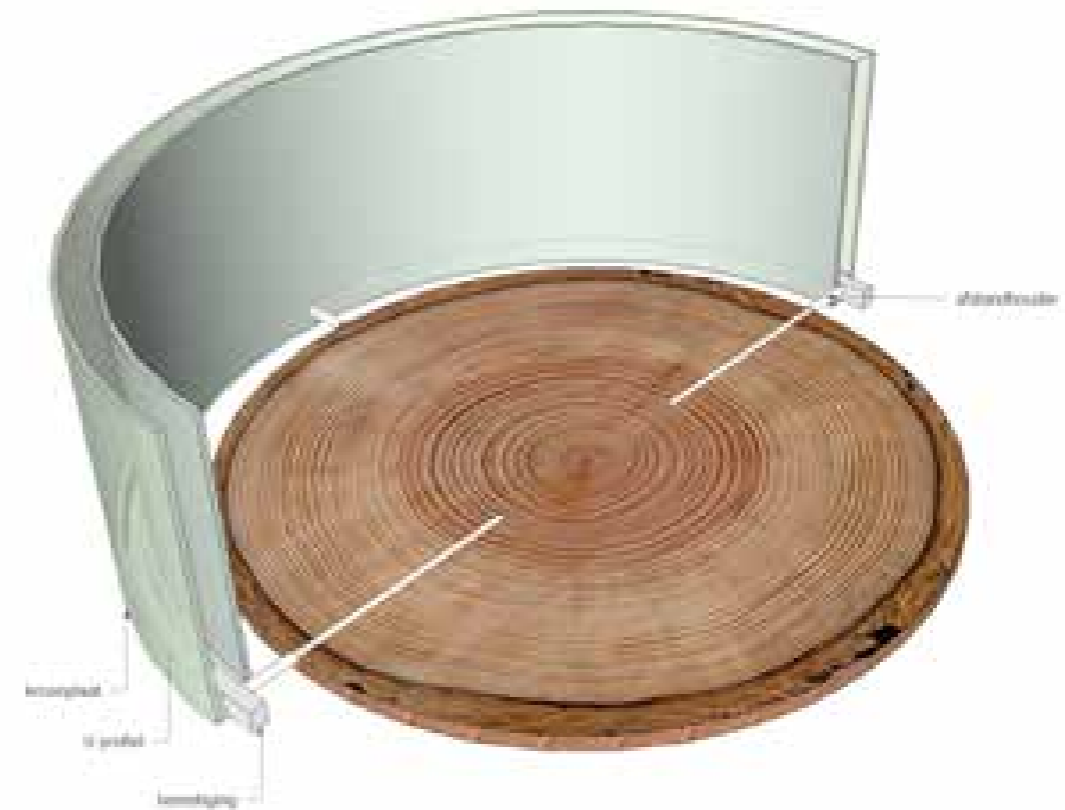

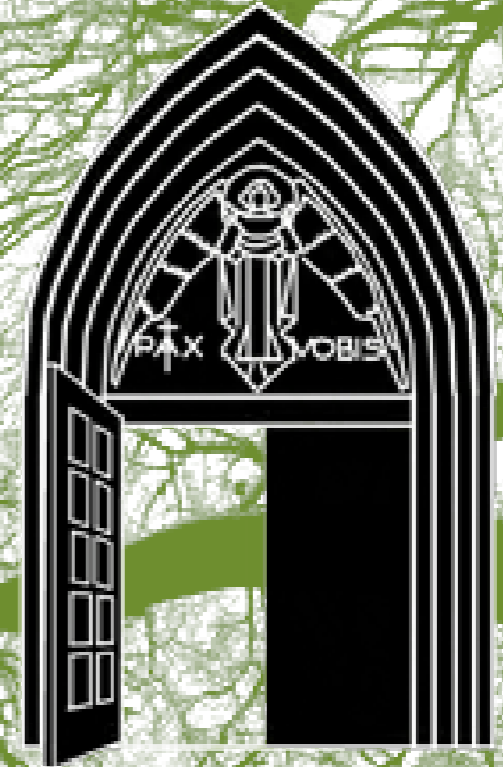
1. verdwenen feestgebouw
2. verdwenen paviljoen st. Jozef
4. Mariatuin
5. Elzentlaantje, akkers en boomgaard
6. verdwenen verpleegstershuis
7. verdwenen paviljoen st. Jeroen
8. Vleermuizen (plek voormalig Ketelhuis)
9. Begraafplaats
10. Hertenkamp
11. Moestuinen
12. Boerderij en vee

BOOMKROON

Uitgangspunt voor de Boomkroon is de kroon van het Mariabeeld bij het hoofdgebouw. Deze krijgt een eigentijdse uitstraling; transformatie van de originele kroon naar boompjes. Door herhaling van de “boscontour” wordt deze ruimtelijk, er ontstaat een voor- en achtergrond. De tussenruimte kan gebruikt worden om verlichting te plaatsen. In de voorplaat wordt een tekst gefreesd (bij een kroon van Diameter 40 cm, met een letterhoogte van 2 cm, kunnen er 55 tekens worden geplaatst) Verschillende formaten kroontjes kunnen worden geplaatst op, bij voorkeur niet snelgroeiende boomsoorten (D30, D40, D50 cm). De boomkroon is opgebouwd uit twee schaaldelen; elk bestaat uit twee kroonplaten, met de boscontour uitgelaserd en gebogen en bevestigd op een gebogen profiel. De boomkroon wordt bevestigd met een pin door de boom en twee steunpunten. Het geheel wordt verzinkt en gepoedercoat in de kleur ijsblauw.

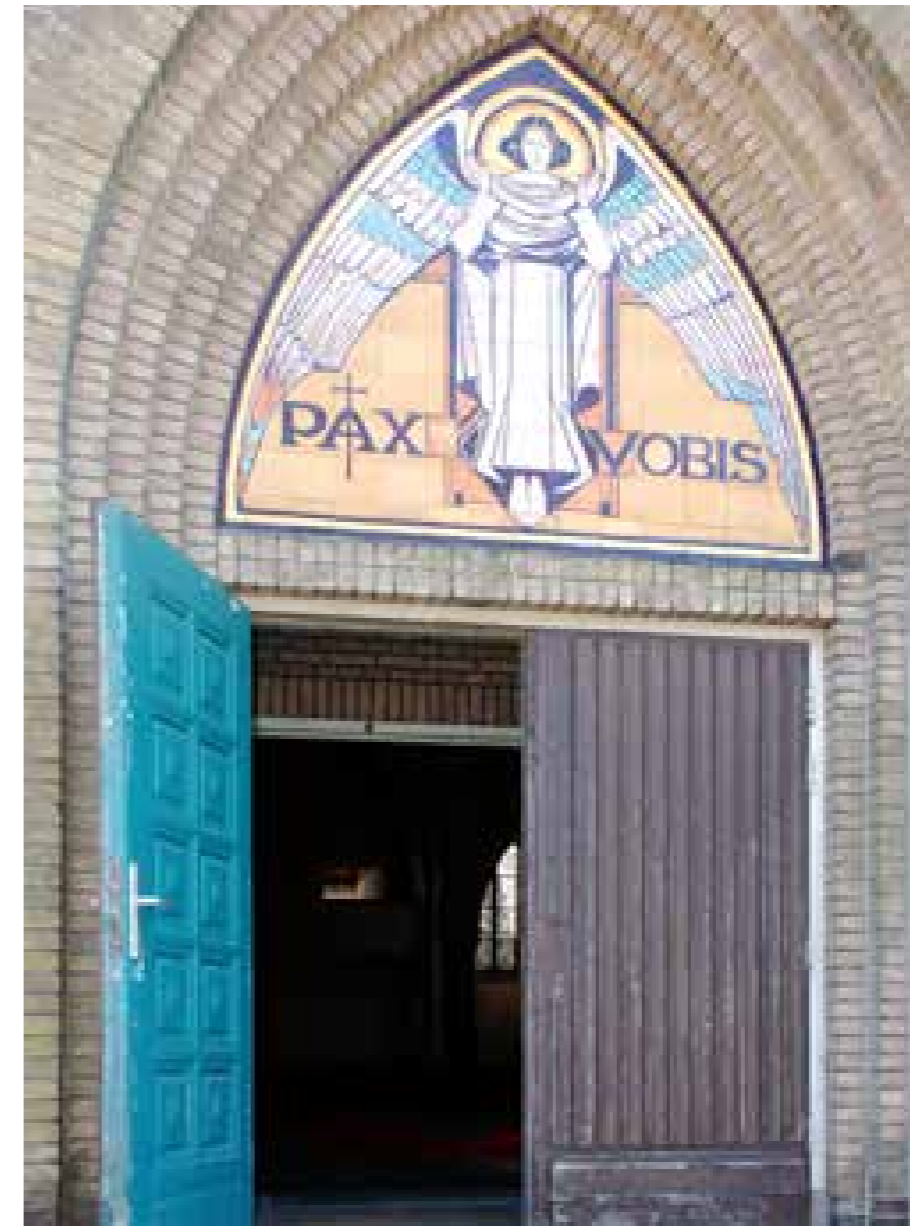
Natuurvenster

sancta maria, natuurvenster

NATUURVENSTERS

De kapel met de hoge gotische vensters en de bijzondere entree in art deco stijl, laat bij binnenkomst een Engel in gebedshouding zien met de tekst “vrede zij u”. Je bent je bewust dat je binnentreedt. Dezelfde functie willen we gebruiken in het gebied. De randen van het terrein krijgen net als de kapel, vensters, maar dan levende vensters, begroeid of bewoond. Deze natuurvensters bieden een bijzonder uitzicht, zijn verblijfspot dichtbij de natuur en markeren de rand van het gebied. In de schemering verlichten de Natuurvensters. Met dezelfde intensiteit als het licht door de gotische vensters met glas in lood valt. Maar hier wordt de natuur met zijn kleur structuur en schaduw tot schouwspel uitgelicht. Het verlichten, een baken, een lichtpunt aan de horizon is een thema wat naadloos past in heden en verleden van Sancta Maria. Een mooi lichtplan met lichtkelken als armatuur aangevuld met lichtbakens zoals de Natuurvensters zullen hier niet misstaan.

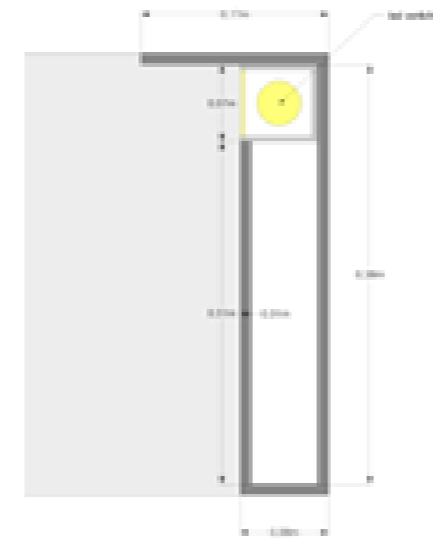
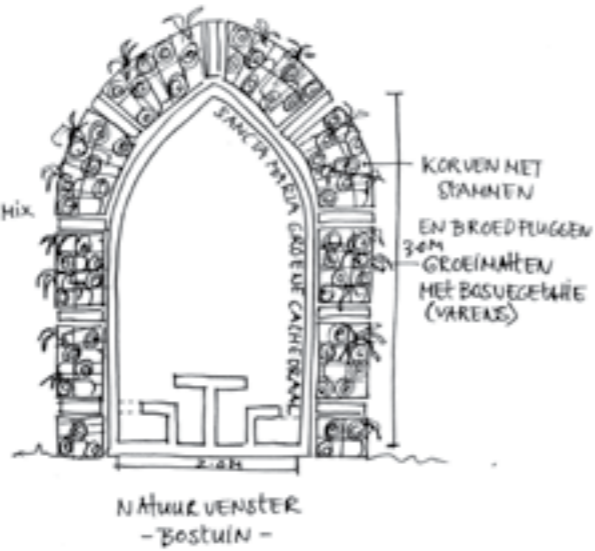
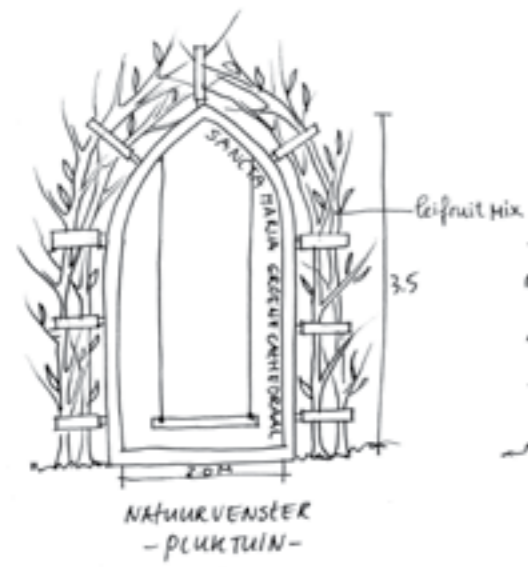
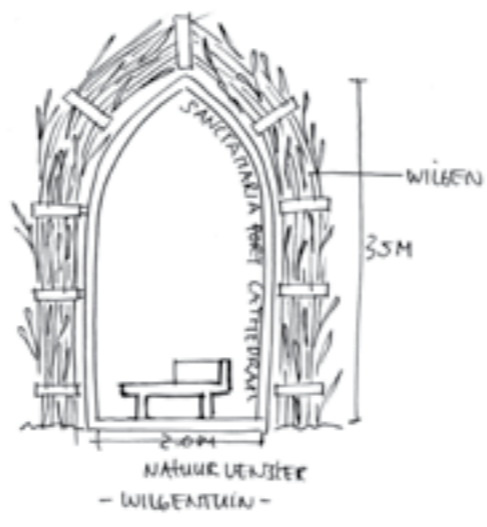
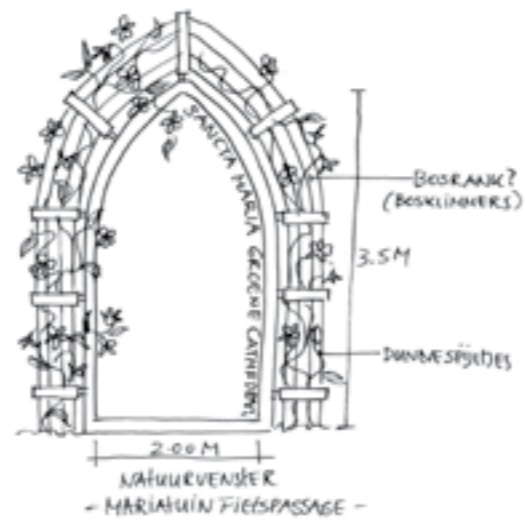
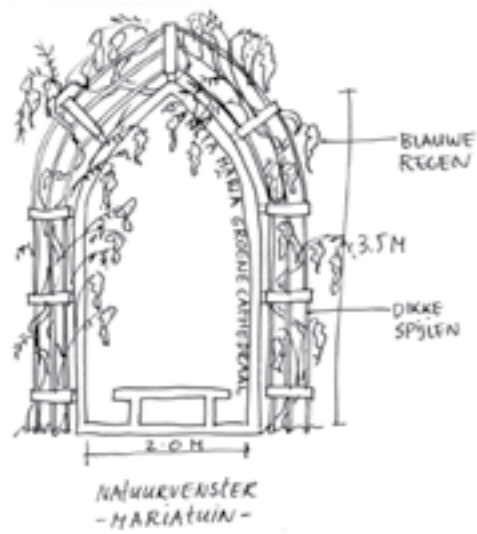

Potentiële posities natuurvensters

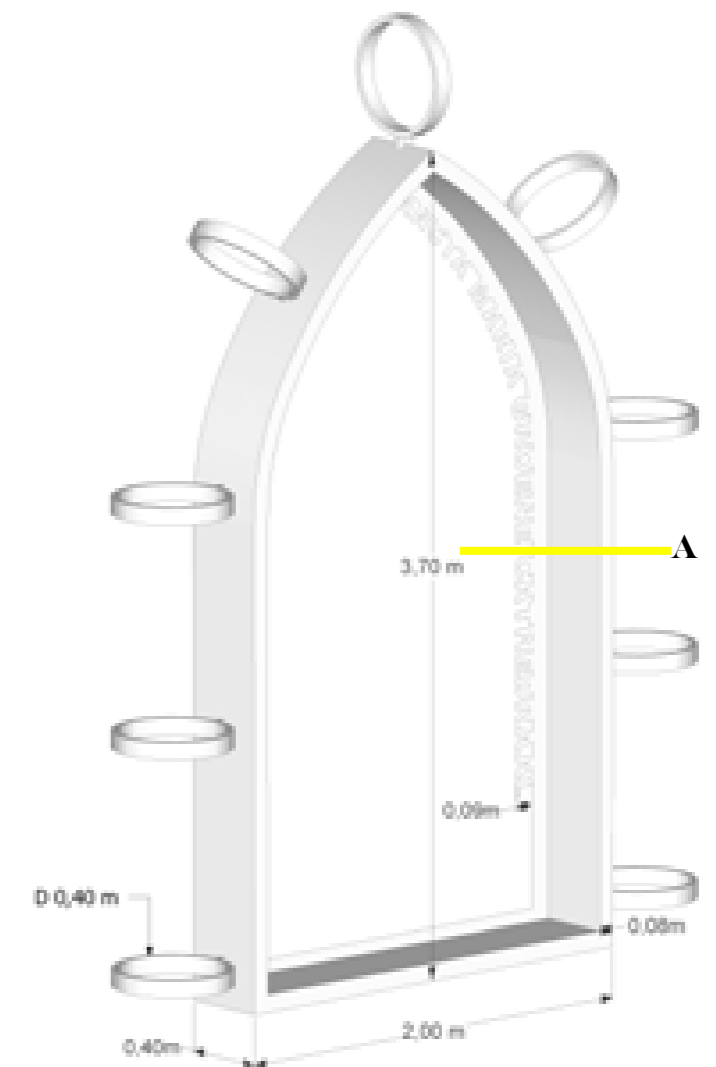

1. Natuurvenster "Mariatuin" / blauwe looper
2. Natuurvenster "Mariatuin" / blauwe looper
3. Natuurvenster "Wilgentuin"
4. Natuurvenster "Wilgentuin"
5. Natuurvenster "Bostuin" / begraafplaats
6. Natuurvenster "Pluktuin"

doorsnede A met lichtlijn

één basisframe

Mariatuin

Wilgentuin

Bostuin

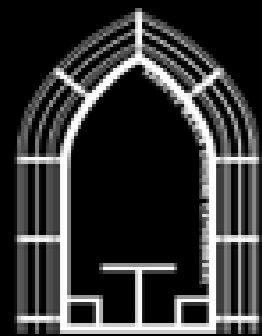
Pluktuin

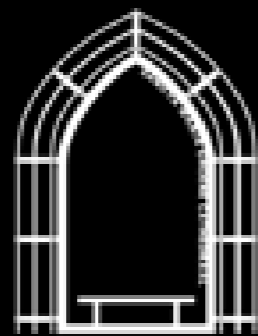
Natuurvenster "Bostuin"
met picknickplek

Natuurvenster "Mariatuin"
met vensterbank

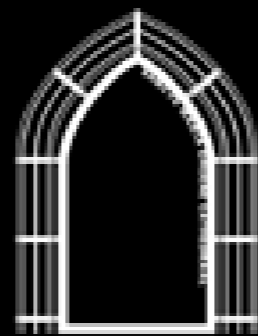
Natuurvenster "Mariatuin"
met fietspassage

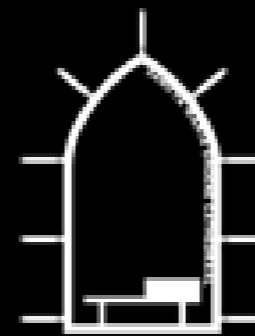
picknick

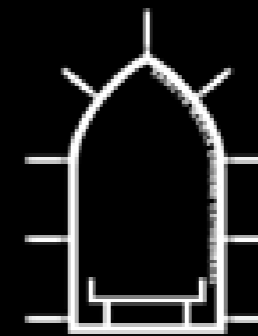
vensterbank

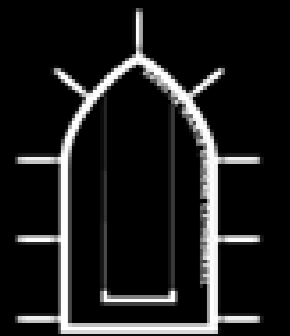
fietspassage

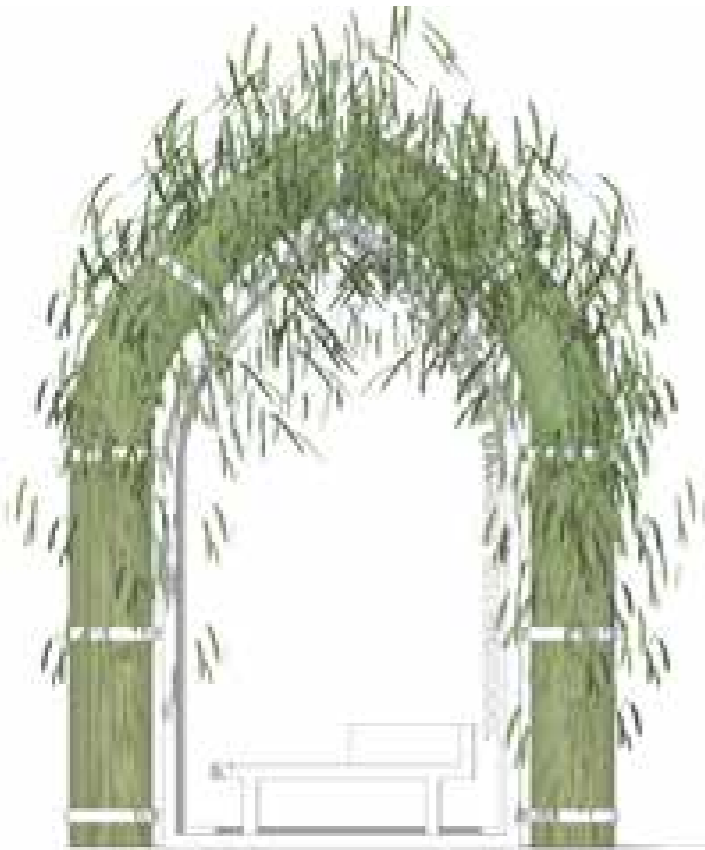
filosofa

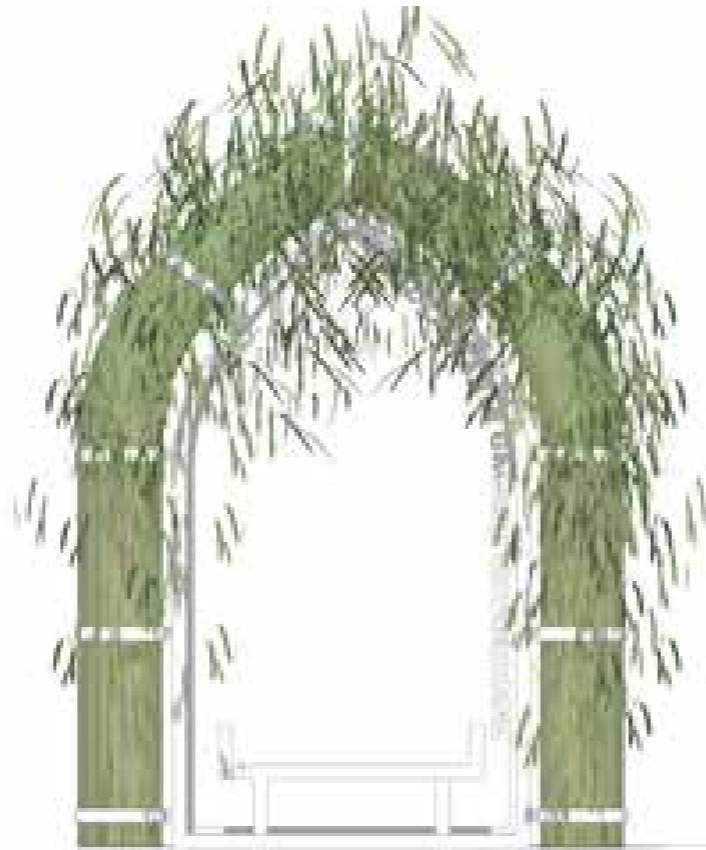
love seat

schommel

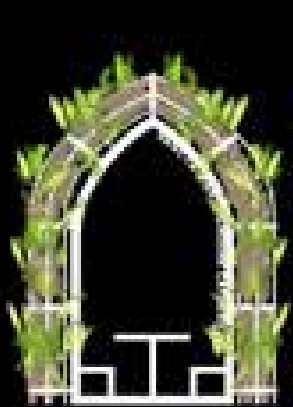
**Natuurvenster "Wilgentuin"
met filosofo**

**Natuurvenster "Wilgentuin"
met loveseat**

**Natuurvenster "Pluktuin"
met schommel**

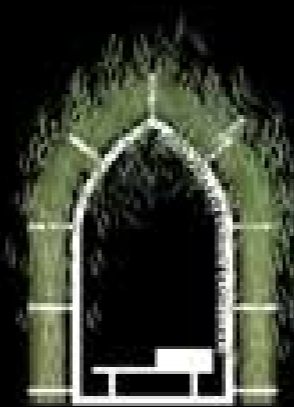
Natuurvenster "Bostuin"

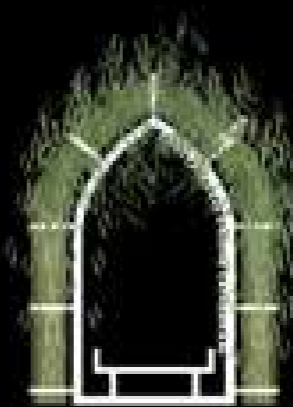
Natuurvenster "Mariatuin"

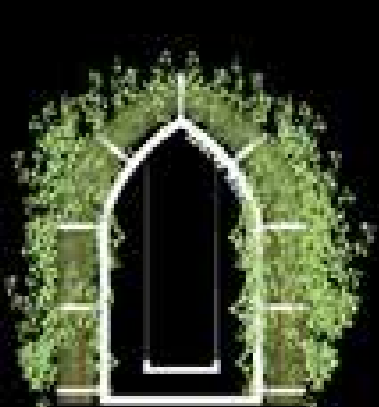
Natuurvenster "Mariatuin"

Natuurvenster "Wilgentuin"

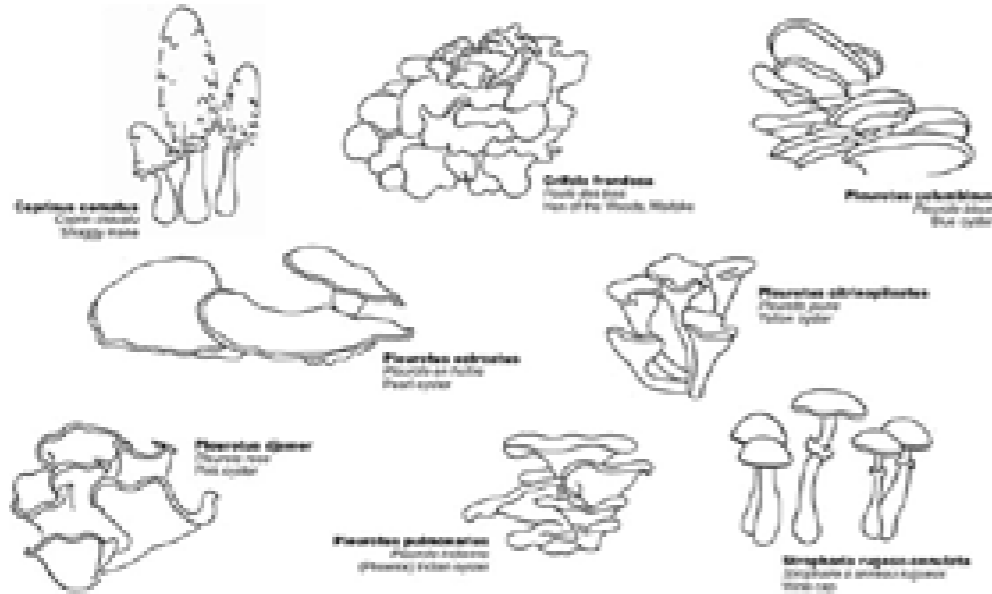
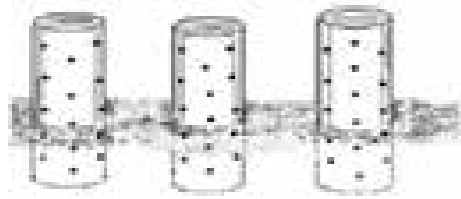
Natuurvenster "Wilgentuin"

Natuurvenster "Pluktuin"

gebruik lokaal hout voor Bostuin
en houtsculptuur als bank

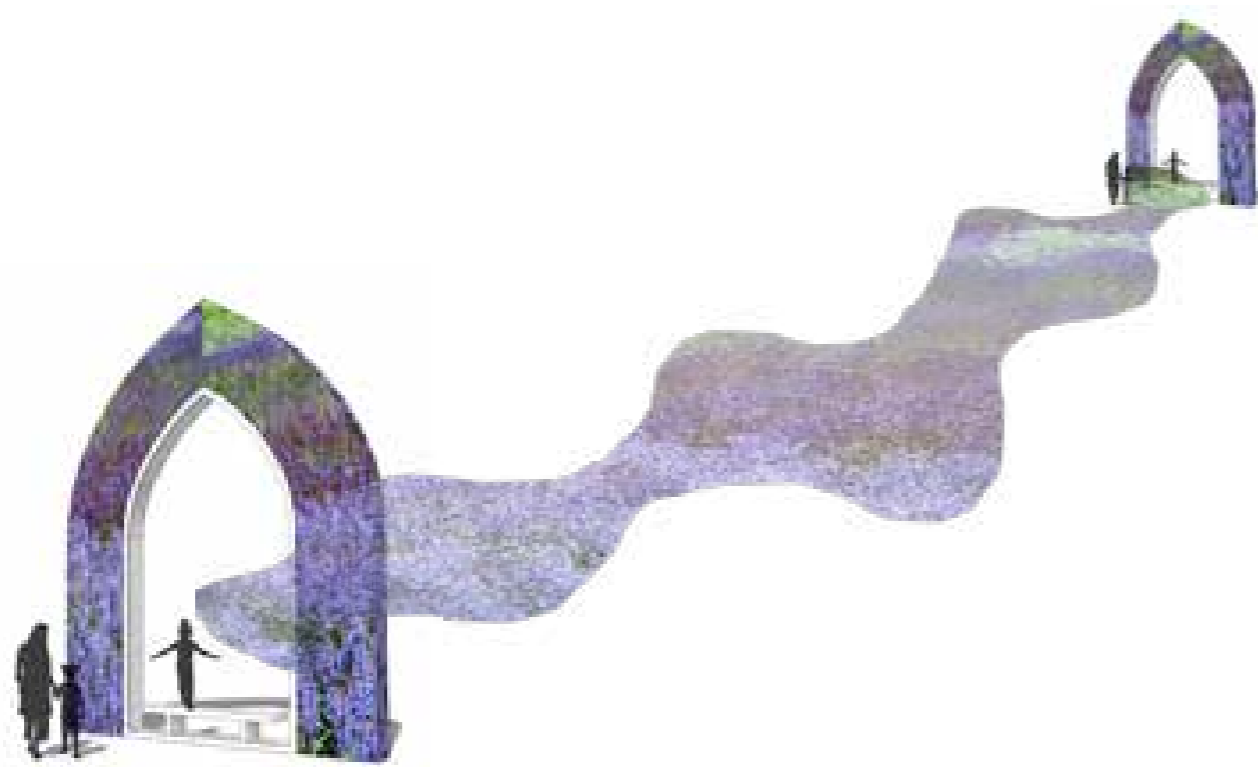
Bostuin in korven; bestaande uit eiken/beuken stammetjes met
Shiitake broedpluggen in berken/populieren stammetjes met
oesterzwambroedpluggen en vegetatierollen met varens

Natuurvenster met picknickplek en bostuin

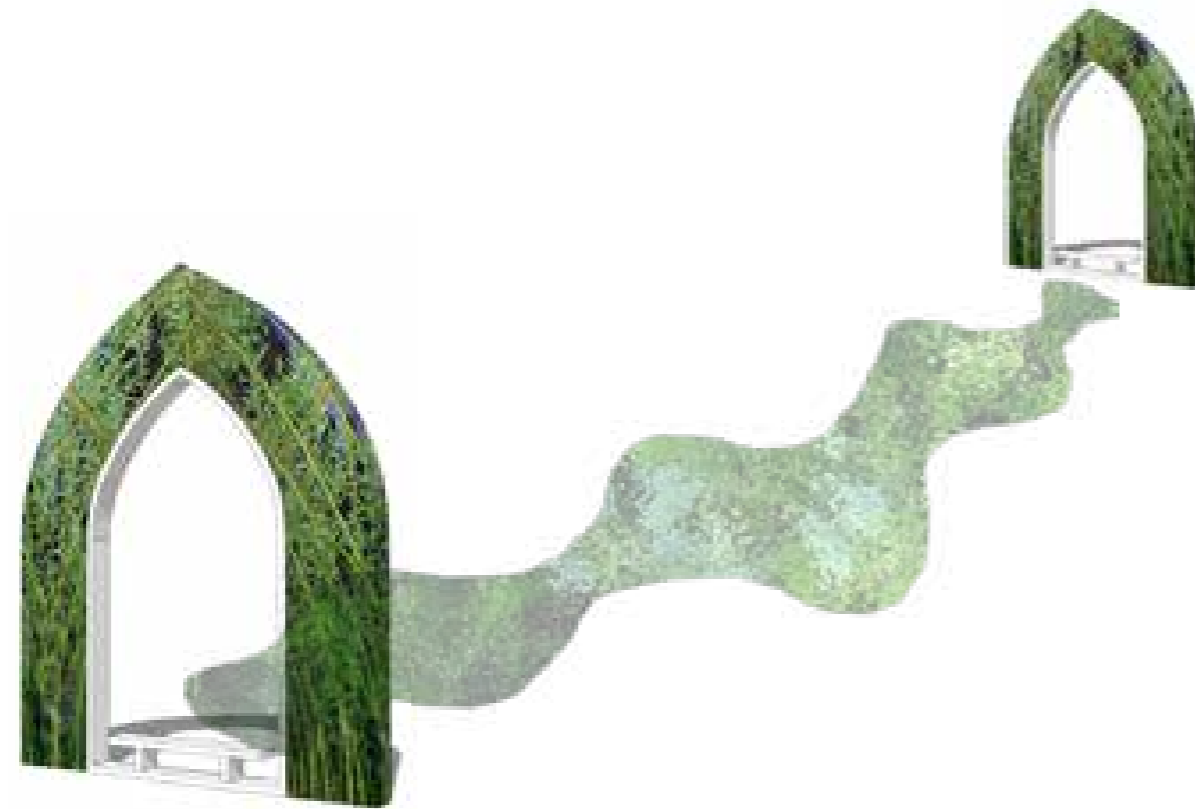
Klimhulp waarlangs mix van Blauwe regen, clematis, passiebloem en klimhortensia

**Natuurvenster met Mariatuin en zitplek en
Natuurvenster met Mariatuin en fietspassage**

wilgentenen gebundeld en gevlochten omsloten door ringen

**Natuurvenster met wilgentuin en filosofa,
Natuurvenster met wilgentuin en loveseat**

**Natuurpoort met klimhulp voor kiwi en leipeer
in speelveld met mix van "oud" fruit
met lange picknicktafels**

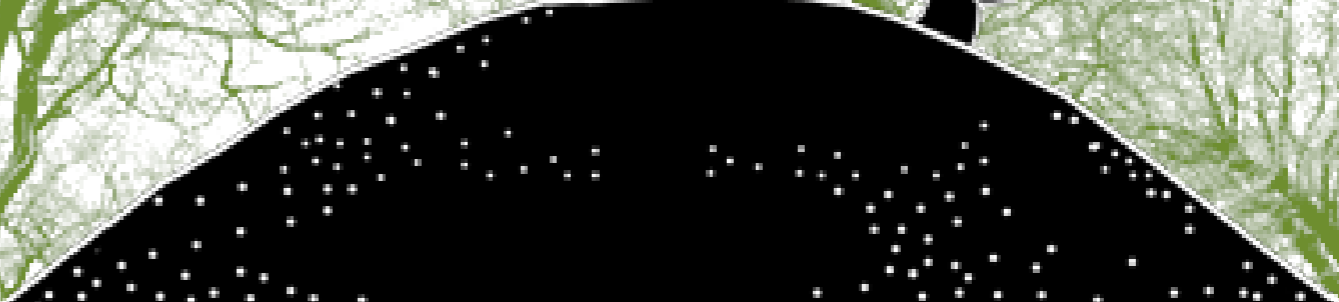
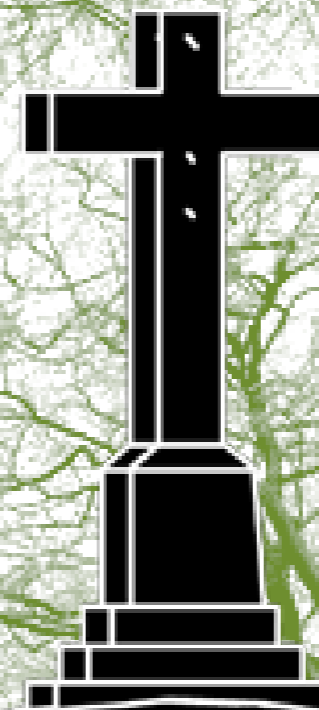
gebruik lokaal hout voor houtsculptuur als bank

Natuurvenster met pluktuin en schommel

Begraafplaats

EMOTIONEEL ERFGOED

De erfenis van de voormalige instelling, “de begraafplaats”, het hart van Sancta Maria, wordt ingebed in de toekomstige woonsetting. Niet zand erover en verhullen, maar tonen en een plek geven dat is de attitude van Sancta Maria. Een mooie bevrijdende wijze is een nieuwe betekenis zoeken voor een beladen verleden. Om de begraafplaats heen wordt een zone aangelegd waar beeldende kunst en spelen elkaar afwisselen en ons uitdagen; De Graven. Avontuur en cultuur samen. Een boomkronen parcours door een beeldenbos. Land art, subtiel en confronterend. Kunst en spel in de schemerzone. Hier is ruimte voor zin en waanzin, voor actie en contemplatie. Roerend goed, emotie is identiteit @ Sancta Maria.

Bloemengewelf

De entree van de begraafplaats krijgt een Natuurvenster begroeid met klimrozen. Pijnlijke gevoelens en herinneringen worden omgezet in een ritueel; het beleven en achterlaten, zoals een kaars opsteken en achterlaten bij een altaar. Op Sancta Maria; een roos plukken en deze achterlaten bij datgene wat je nodig hebt.

De Blauwe Loper

DE BLAUWE LOPER

De blauwe looper zorgt voor een verrijking van de hoofdentree tot aan de natuurvenster. Deze licht eens per jaar hemels op. Een bloemenzee van blauw-paarse kleur bloemen. Koele kleuren die je een warm welkom geven bij binnenkomst.

Tuinen

THEMATUINEN

De eerste bebouwing bestond uit een clustering van gebouwen, met ieder eigen een entree en siertuin op het zuiden. Tuinen met weldadige bloemrijke borders en symmetrische gebogen paden. Een kleurrijk tapijt voor de verschillende gebouwen. Enkele borders en tuinen langs de hoofdroute worden teruggebracht en krijgen een thematische invulling.

Pluktuin

In de Lanen nabij de vroegere moestuinen en boomgaard krijgt het plantsoen gestalte door nieuwe bomen toe te voegen voor nut. Een speelpluktuin, omlijst met een haag en verschillende fruitbomen. Bomen om in te klauteren, boompje te verwisselen of gewoon toch maar in het gras te liggen. De entree door de haag is een plukvenster, een smalle toegang tot een andere wereld. Tussen de bomen staat een speelhuisje, een schommel en een lekkere grote buurttafel.

Mariatuin

Zo krijgt het Mariabeeld een prominente plek voor het hoofdgebouw, nabij het kapel. De weg buigt hiervoor af en zorgt voor zicht op het beeld. Het beeld met muur omarmt de Mariatuin; Een bed van Mariabloemen, een Millefleur, met aan de voet een bron. Water, een belangrijk thema in het verleden, wordt teruggebracht. Gewijd water, het zuiveren, water als reflectie, maar ook therapeutisch water, denk aan de waterbaden voor psychiatrisch patiënten. In de Mariatuin komt het stilstaand water terug, een weerspiegeling van Maria en je gedachten, de bron. Aan de achterzijde langs de sloot kan men rustig in de schaduw genieten van de rust en kabbelend water.

Watertuin

In dezelfde as aan de noordzijde komt een waterplein als speelplek. Een verfrissende plek in de zomer met een regenboog van licht in de nevels. Het water beweegt, bruist en is ruimtelijk, vormgegeven als een gewelf, geschept door water, een onderdeel van de reeks natuurvensters. insecten.

Wilde tuin

Aan de overzijde van het water in de groene zoom kan een wandeling worden gemaakt of gespeeld worden. Enkele simpele natuurlijke elementen als touwen of blokken hout zorgen voor een extra uitdaging. Deze ruige wilde tuin wordt aangevuld met verschillende bloemen en bessenstruiken die als voedselbron kan zorgen voor verschillenden vogels en insecten.

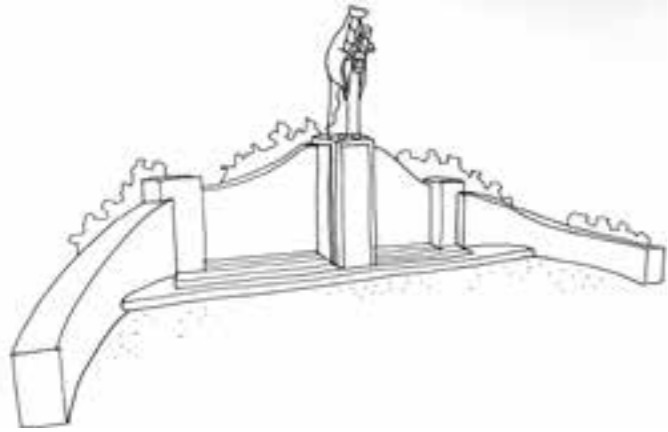
Potentiële posities thematuinen

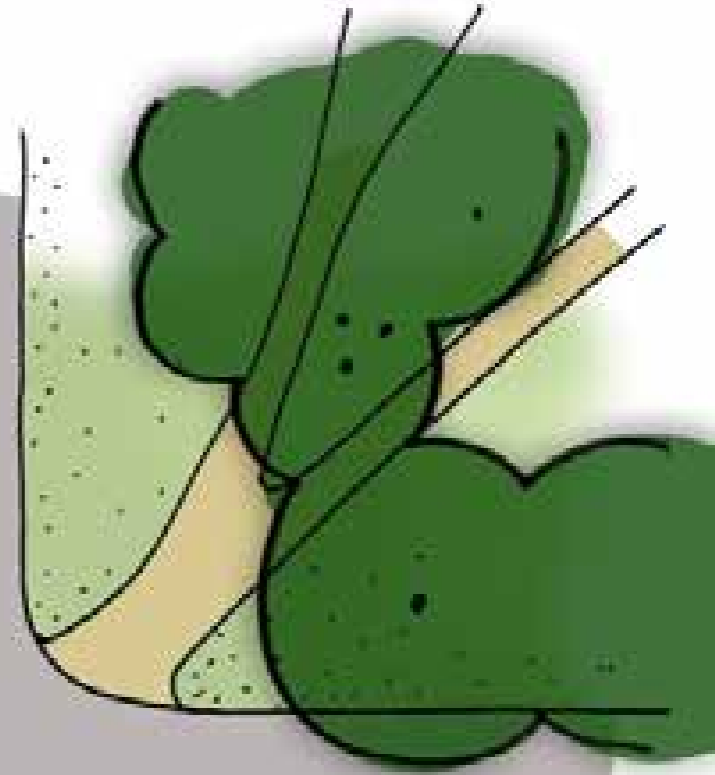
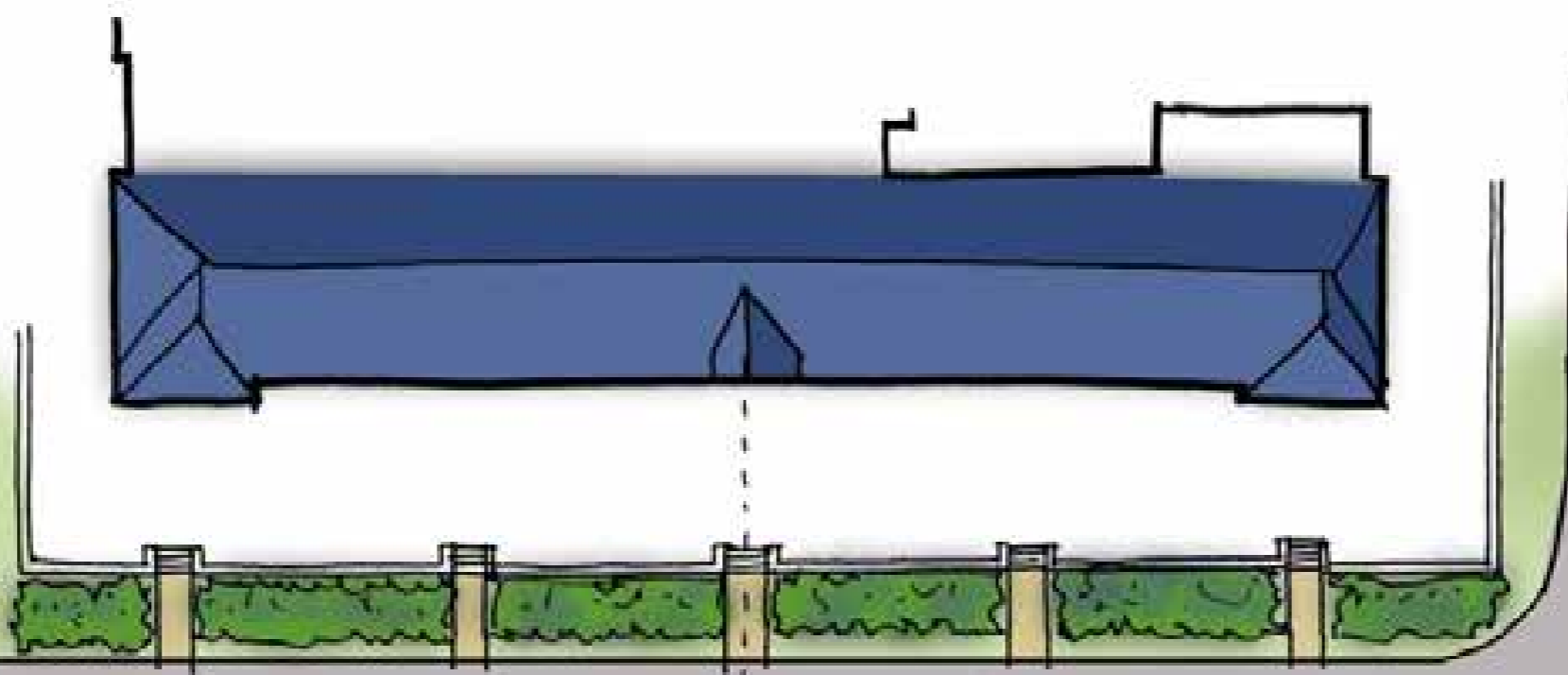
mille-fleurs; een tapijt van Mariabloemen; Madonna-lemie, iris, anjers, lelietjes-der-dalen, vrouwenmantel, gevlekte aronskelk, viooltjes, Mariadistel, ereprijs, kamille, viooltjes, madeliefjes, aardbeien en akeleien

1. MARIATUIN MET BRON
2. BLOEMENTUIN
3. WATERTUIN
4. PLUKTUIN
5. WILDE TUIN

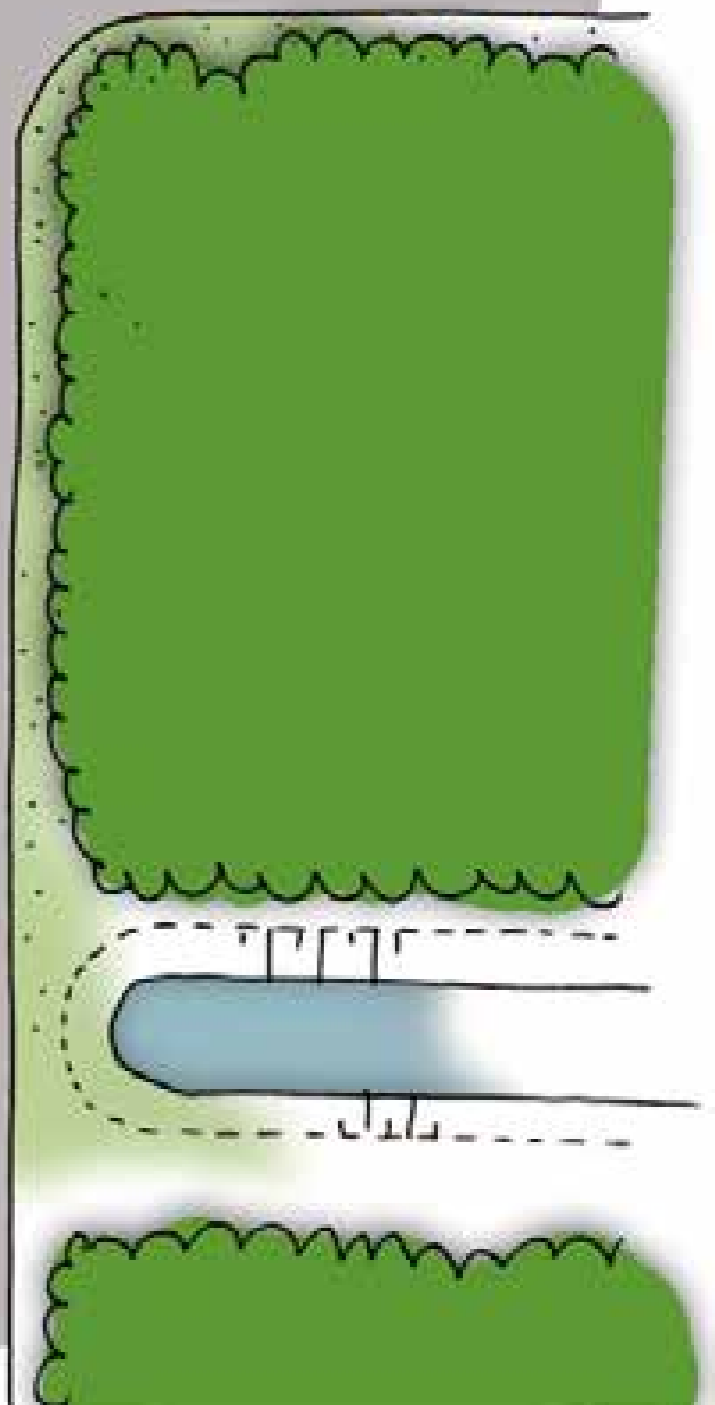
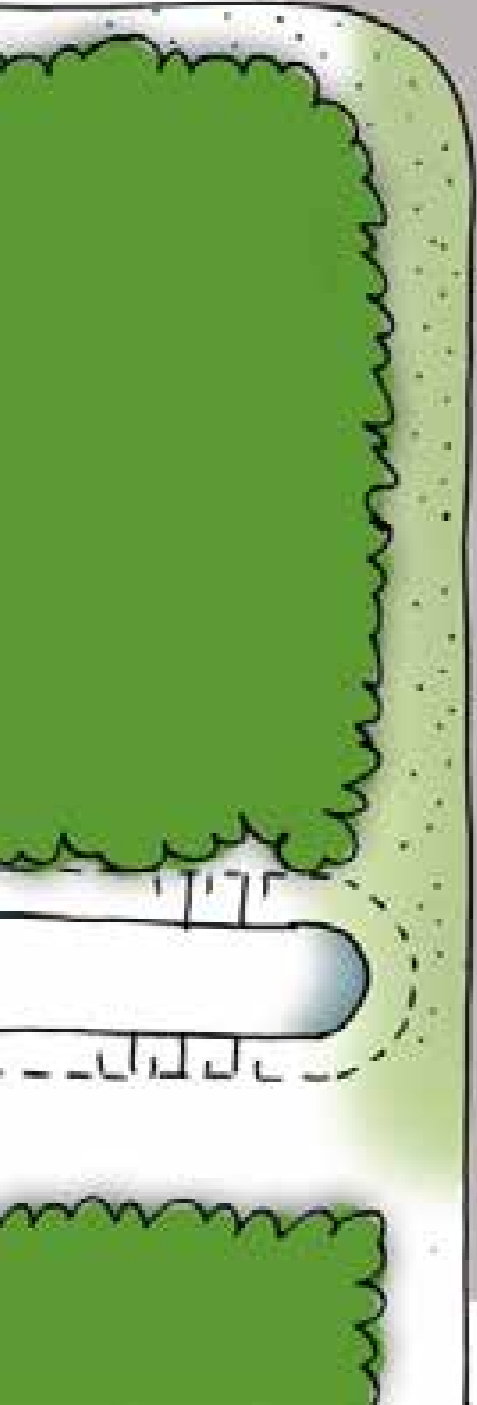

Lange houten bank met fraaie details omsloten door de muur met “zwevend zitgedeelte”

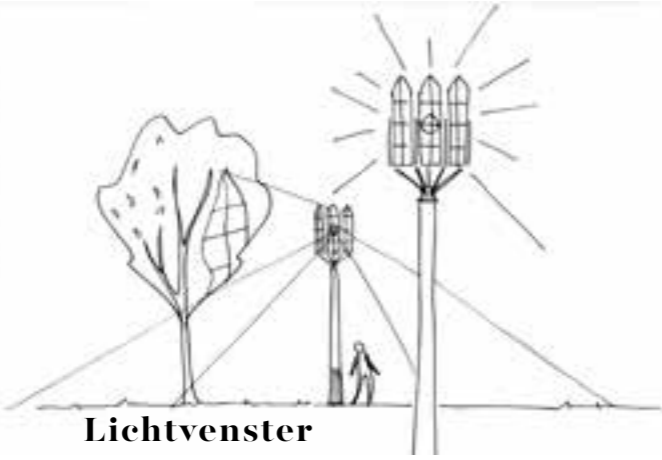
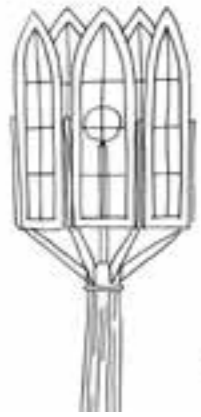
+2°

+2°

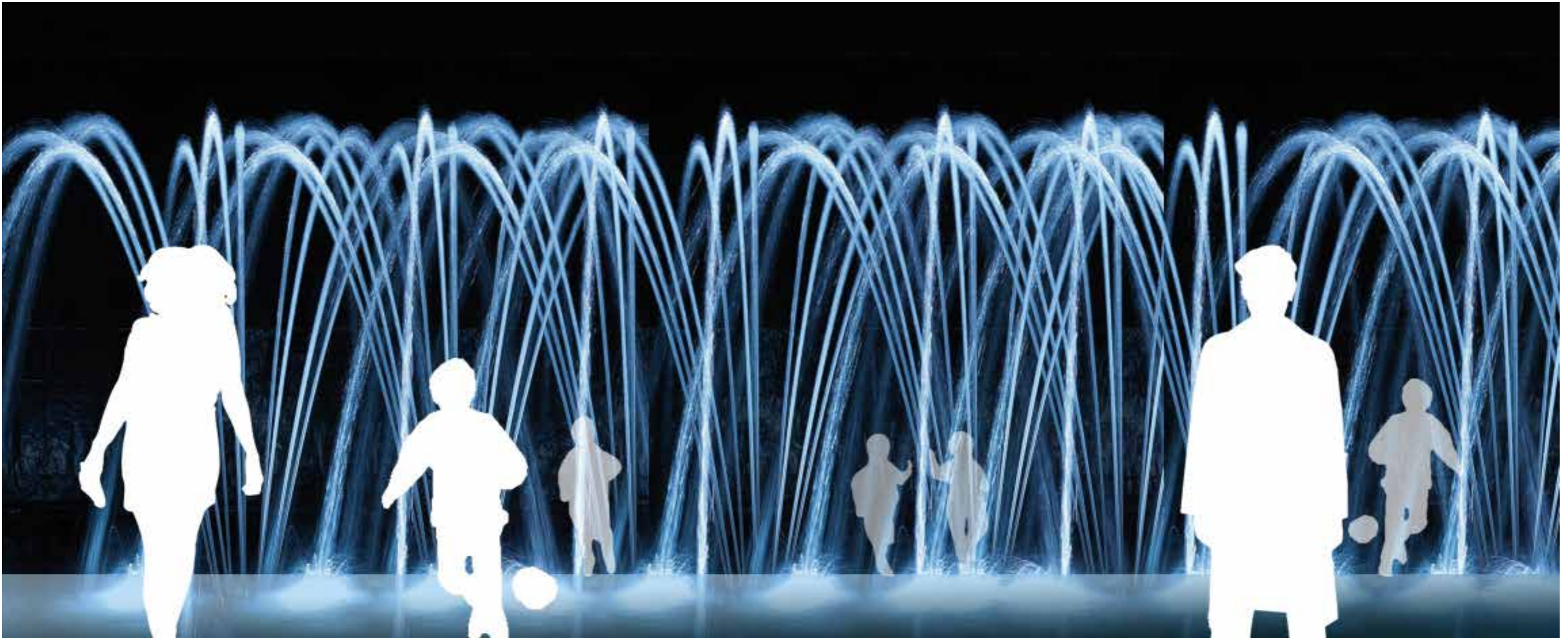

+1.25

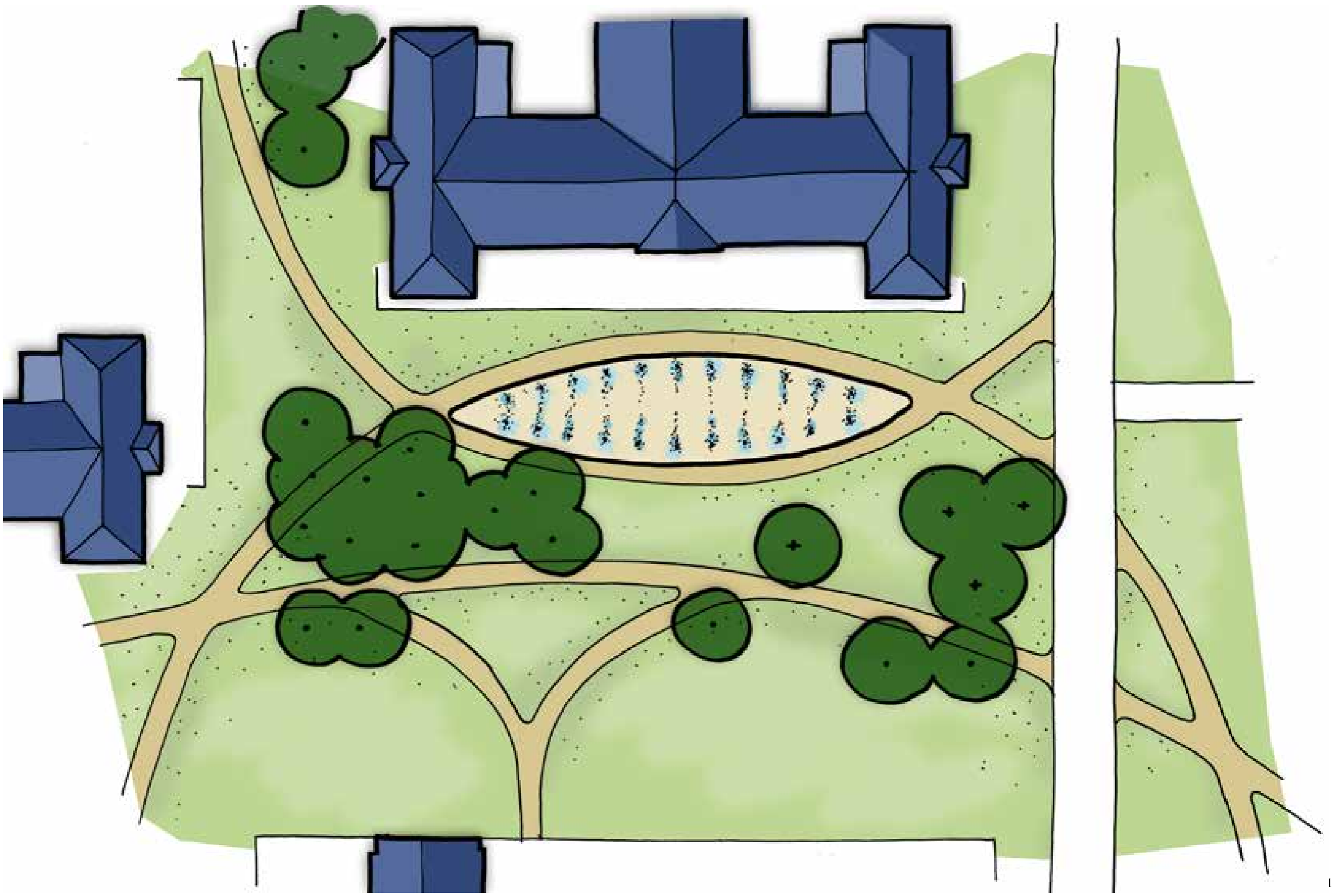
+1.25

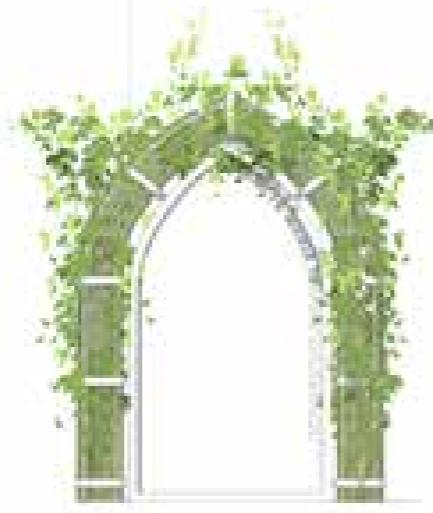
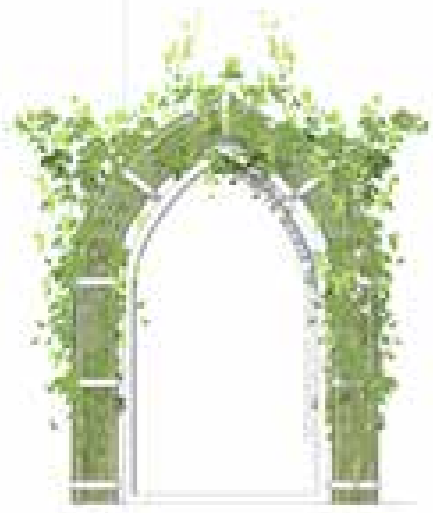
Lichtvenster

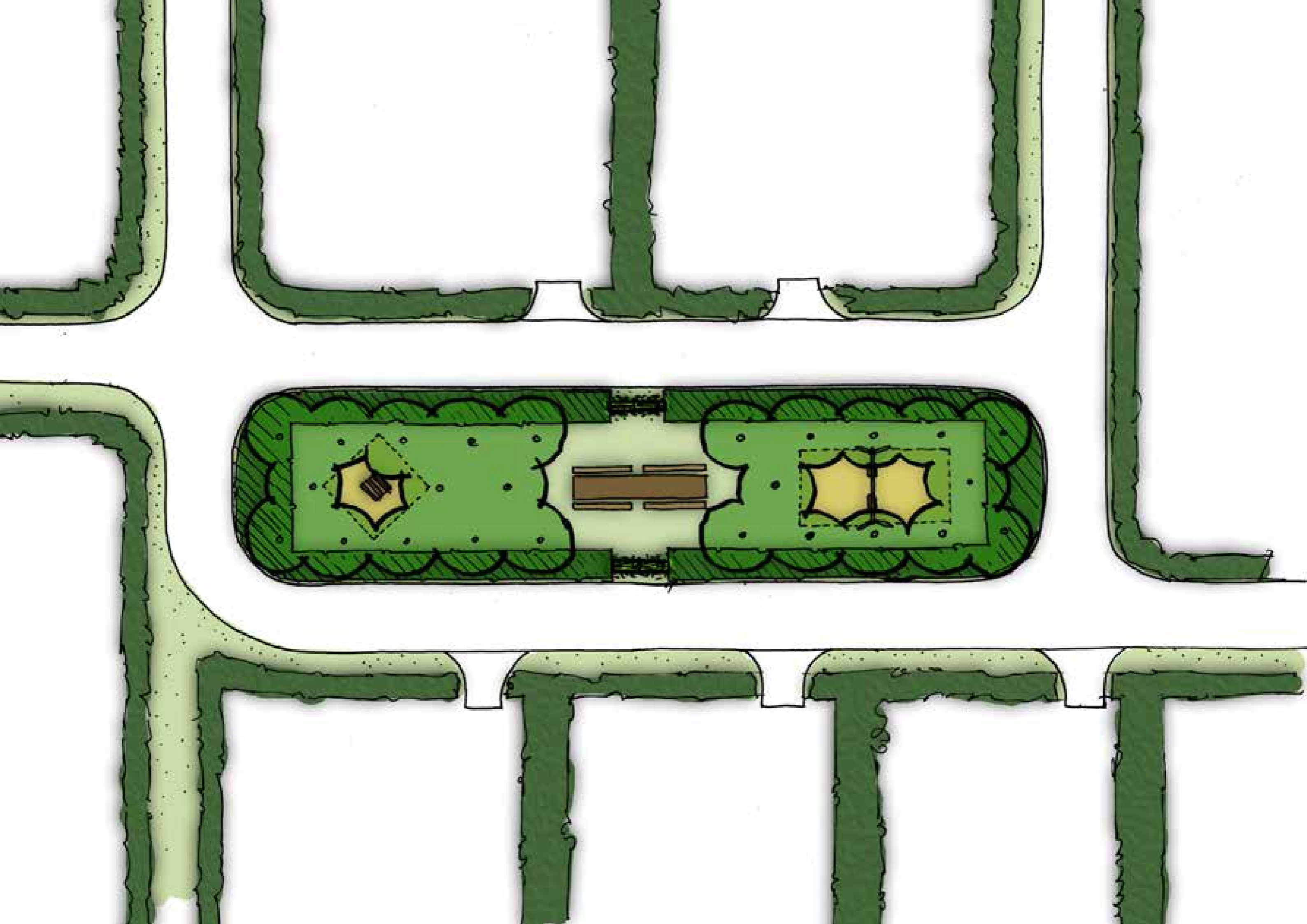

fontein

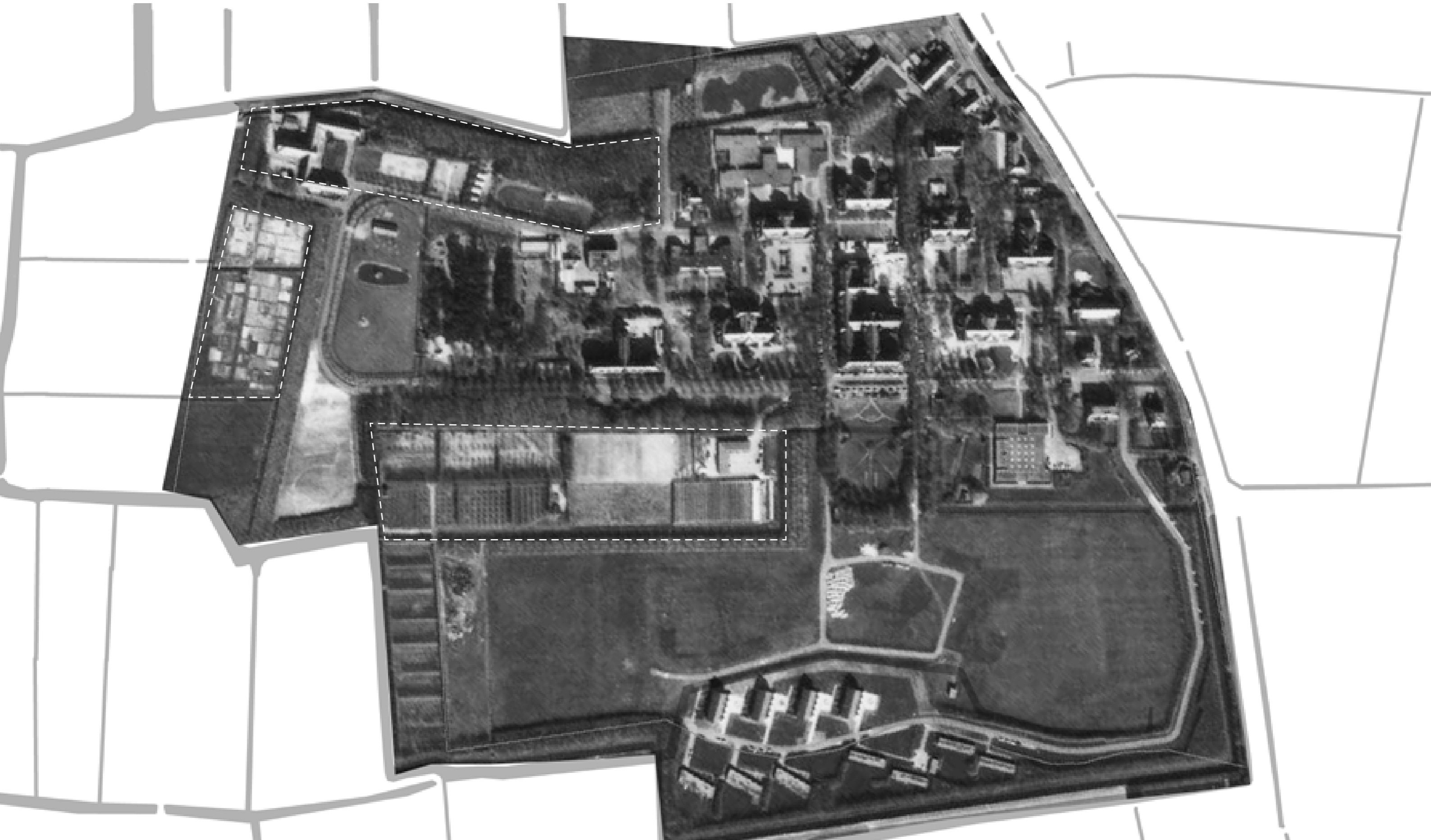
RS1

Het nut

BOERENERF, AKKERS EN MOESTUINEN

In het dagelijkse ritme van de zusters, bewoners en verzorgers nam voeding een belangrijke plek in. Niet alleen consumeren maar ook tijd besteden aan het houden van vee, het onderhouden van de moestuinen, boomgaarden, siertuinen, kassen en kwekerijen, het oogsten, verwerken en bereiden van voedsel. Het gebied werd als boerenerf gebruikt; productielandschap met therapeutische werkbesteding. Zelf zaaïen en oogsten, verzorgen en slachten, dorsen en brood bakken.

Op verschillende wijze komt “Het Nut” terug in het gebied; bijvoorbeeld een boomgaard met plukvensters in deelgebied De Lanen. Andere elementen die het gebied kent, kunnen verder uitgroeien tot bijvoorbeeld; een boerenerf “Kom er bij/ bee there” met imker en plukweide, een voliere als muzikaal prieel, kas of een kinderboerderij ter hoogte van het hertenkamp. Maar kunnen ook een bijdragen leveren met het uitwerken van een woning- of kavelinrichting.

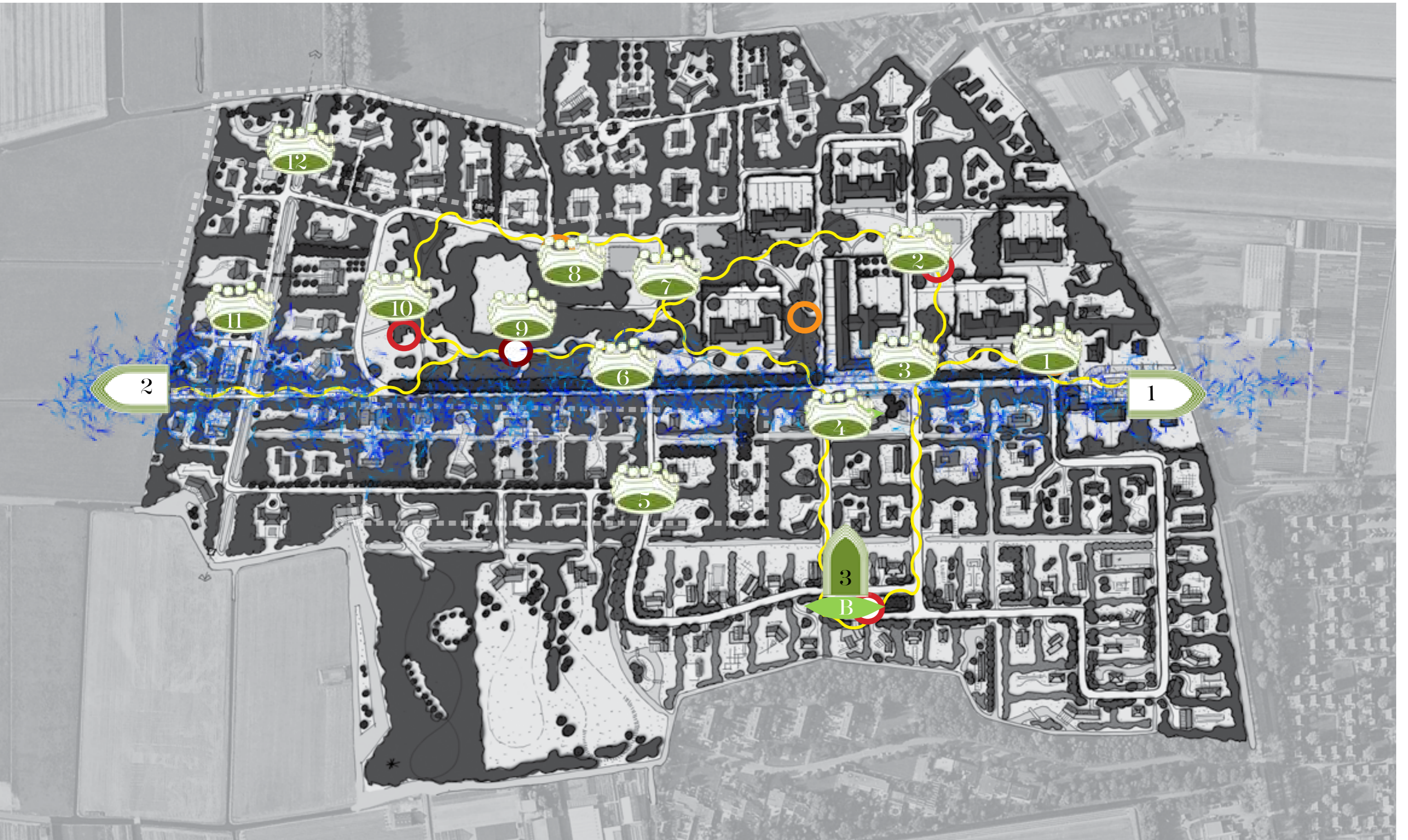
DUINEN

De eerste stappen

De kroonjuwelen op een rij

Speelroute

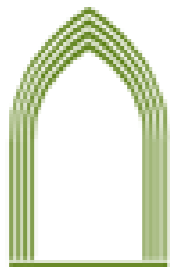
Speelplek

Boomkronen

De blauwe loper

1. Natuurvenster “Mariatuin”
2. Natuurvenster “Mariatuin”
3. Natuurvenster “Pluktuin”

A. Mariatuin met Mariabank
B. Pluktuin

SANCTA MARIA, GROENE KATHEDRAAL, DE EERSTE STAPPEN

Uit deze verkenning zijn een aantal onderdelen uitgelicht om uit te werken en te realiseren. De eerste stappen om de rijkdom van Sancta Maria te ervaren!

Hoe verder?

- Het Inspiratieboek Kroonjuwelen is geen definitief ontwerp
- Het moet vooral inspireren en partijen enthousiast maken
- Het rijke verhaal van Sancta Maria houden we levend
- Vanuit het huidige inspiratieboek worden keuzes gemaakt
- Naar verwachting wordt in 2017 gestart met de uitwerking en aanleg van de eerste Kroonjuwelen

Disclaimer:

Het Inspiratieboek Kroonjuwelen geeft inzicht in de unieke plekken op Landgoed Sancta Maria en de ideeën die zijn ontwikkeld om het rijke verhaal levend te houden. Het Inspiratieboek Kroonjuwelen is een concept, na het maken van keuzes wordt een definitief plan gemaakt. Aan het inspiratieboek kunnen geen rechten worden ontleend.

WWW.LANDGOEDSANCTAMARIA.NL